

TENDINȚE PRIVIND PREVALENȚA, CONȘTIENTIZAREA, TRATAMENTUL ȘI CONTROLUL HIPERTENSIUNII ARTERIALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Galina Obreja

Catedra de medicină socială și management „Nicolae Testemițanu”, USMF “Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

Introducere. Hipertensiunea arterială este unul din factorii de risc principali pentru bolile cardiovasculare și decesele premature, constituind o provocare majoră pentru sistemele de sănătate. În Republica Moldova au fost implementate măsuri de depistare precoce și de creștere a accesului la tratamentul antihipertensiv. **Scop.** Cuantificarea tendințelor (2013-2021) privind prevalența hipertensiunii arteriale și proporția persoanelor hipertensive la fiecare etapă a cascadei îngrijirilor printre adulții din Republica Moldova. **Material și metode.** Au fost analizate datele colectate în două studii populaționale de prevalență a factorilor de risc pentru bolile netransmisibile în 2013 și 2021. Au fost evaluate prevalența hipertensiunii arteriale ($TA \geq 140/90$ mmHg sau administrare de tratament antihipertensiv) și conștientizarea, tratamentul și controlul hipertensiunii arteriale. **Rezultate.** Prevalența hipertensiunii arteriale a scăzut semnificativ în 2021 (34,8% [IÎ95%32,7-37,0]) în comparație cu 2013 (39,8% în 2013 [I95%: 37,5-42,2]. n 2021 vs 2013, a crescut semnificativ proporția persoanelor conștiente de afecțiunea lor (60% [IÎ95%56,1-63,9] vs 52,1% [IÎ95%: 48,6-55,6]), a celor care administrau tratament antihipertensiv (50,0% [I95%: 46,9-53,1] vs 23,8 [I95%: 20,9-26,7]) și a persoanelor cu hipertensiunea arterială sub control (13,4% [I95%: 11,4-15,4] vs 4,1% [I95%: 3,0-5,2]). n 2013 și 2021, nivelurile de conștientizare, tratament și control au fost mai mari printre femei în comparație cu bărbații ($p < 0,001$). **Concluzii.** Prevalența hipertensiunii arteriale a scăzut în Republica Moldova în perioada 2013-2021. Creșterea nivelurilor de conștientizare, tratament și control al hipertensiunii arteriale s-ar putea datora eforturilor de prevenție și control, depuse în cadrul îngrijirilor primare de sănătate. **Cuvinte-cheie:** hipertensiune arterială, tratament, control, Republica Moldova.

TRENDS IN PREVALENCE, AWARENESS, TREATMENT AND CONTROL OF HYPERTENSION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Galina Obreja

Nicolae Testemițanu Social Medicine and Management Department, Nicolae Testemițanu University, Chișinău, Republic of Moldova

Introduction. Hypertension is a major risk factor for cardiovascular disease and premature death, posing a significant challenge to health systems worldwide. In the Republic of Moldova, measures have been implemented to early detect hypertension and to improve access to antihypertensive treatment and control. **Objective.** To quantify the trends (2013-2021) in hypertension prevalence and the proportion of hypertensive individuals at each stage of the care cascade among adults in the Republic of Moldova. **Material and methods.** Data collected in two population-based studies on the prevalence of risk factors for non-communicable diseases in 2013 and 2021 were analyzed. The prevalence of hypertension ($BP \geq 140/90$ mmHg or antihypertensive treatment administration) and hypertension awareness, hypertension treatment and hypertension control were assessed. **Results.** The prevalence of hypertension in the Republic of Moldova decreased significantly between 2013 (39.8% [95%CI: 37.5-42.2]) and 2021 (34.8% [95%CI: 32.7-37.0]). The proportion of individuals who were aware of their condition, who were taking antihypertensive treatment and who had their hypertension under control increased significantly between 2013 and 2021: 60.0% (95%CI: 56.1-63.9) vs 52.1% (95%CI: 48.6-55.6); 50.0% (95%CI: 46.9-53.1) vs 23.8% (95%CI: 20.9-26.7); and 13.4% (95%CI: 11.4-15.4) vs 4.1% (95%CI: 3.0-5.2), respectively. Awareness, treatment and control levels were higher among women than men in both 2013 and 2021 ($p < 0.001$). **Conclusion.** The prevalence of hypertension decreased in the Republic of Moldova between 2013 and 2021. The increase in the levels of hypertension awareness, hypertension treatment, and hypertension control is likely to be due to prevention and control efforts made within primary healthcare. **Keywords:** arterial hypertension, treatment, control, Republic of Moldova.